

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-040/26-3685/2

Podgorica, 16.02.2026.godine

**Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića b.b, Podgorica
gospođi, prof. dr Anđeli Jakšić-Stojanović, ministarki**

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji

Veza: Vaš akt br: 11/2-03-633/26-739/2 od 28.01.2026. godine

Poštovana gospođo Jakšić-Stojanović,

Povodom *Predloga zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenim Prijedlogom i Izveštajem o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je, između ostalog, da bi donošenje pomenutog Zakona predstavljalo osnovu za realizaciju planiranih modaliteta saradnje odnosno, unapređenje međusobnih odnosa kroz dogovoreno/prioritetne oblasti saradnje. Na ovaj način bi bilo omogućeno umrežavanje visoko obrazovnih, istraživačkih i inovativnih organizacija dvije zemlje, realizacija programa mobilnosti, organizacija zajedničkih događaja, razmjena naučnih i stručnih informacija kao i zajedničko publikovanje naučnih radova.

Dodatno, Izveštajem i Obrazloženjem pomenutog Prijedloga navedeno je da za donošenje zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji nije potrebno obezbjediti dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni Prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji, uz obavezu da se sve aktivnosti u vezi sa realizacijom istog usklade sa sredstvima planiranim Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija godišnjim zakonom o budžetu države za predmetne namjene.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA
NAZIV PROPISA	Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koje probleme treba da riješi predloženi akt? • Koji su uzroci problema? • Koje su posljedice problema? • Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? • Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<p>Bilateralni odnosi Crne Gore i Republike Bugarske, kao jedne od članica Evropske unije, predstavljaju dobar primjer dobre međudržavne saradnje i karakteriše ih snažno partnerstvo zasnovano na međusobnom razumijevanju i sadržajnoj saradnji.</p> <p>Sporazum o naučnoj i tehnološkoj saradnji između Crne Gore i drugih zemalja (uključujući i Republiku Bugarsku) predstavlja najvažniji pravni akt na osnovu koga se realizuje bilateralna saradnja u oblasti nauke i tehnologije.</p> <p>Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji, na sveobuhvatan način će se realizovati modalitet i oblasti naučno-tehnološke saradnje između dvije države.</p> <p>Crna Gora je u potpunosti posvećena daljem jačanju međunarodne saradnje u oblasti nauke i tehnologije, što je i jedan od prioriteta definisan Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti za period 2024-2028. godina.</p> <p>U prilog navedenom ide i činjenica da će Zakon doprinijeti produbljivanju veza između naučnoistraživačkih zajednica dviju zemalja, odnosno povezivanju naučnoistraživačkih ustanova iz Crne Gore i Republike Bugarske čiji je interes da uspostave i razviju saradnju putem realizacije zajedničkih naučnih i/li tehnoloških programa i projekata.</p> <p>Saradnja na koju se ovaj Zakon o potvrđivanju Sporazuma odnosi obuhvata sljedeće: razmjenu delegacija, naučnika i eksperata; održavanje zajedničkih naučnih konferencija i stručnih skupova; osposobljavanje i usavršavanje istraživača, tehničara i menadžera u nauci i tehnologiji; razmjenu naučnih i tehnoloških informacija; sprovođenje zajedničkih istraživačkih projekata i druge oblike međusobno dogovorene naučne i tehnološke saradnje.</p> <p>Potpisnici će promovisati saradnju između istraživača i istraživačkih ustanova u Crnoj Gori i Republici Bugarskoj, kroz zajedničke istraživačke projekte u dogovorenim prioriternim oblastima saradnje, uz mogućnosti za crnogorske istraživače da unaprijede svoj istraživački rad u centrima i institutima Republike Bugarske, kao jedne od članica Evropske unije, da koriste savremene tehnologije i laboratorije, realizuju razmjenu znanja i iskustava kroz zajedničke istraživačke projekte kao i da se realizuje usavršavanje magistrana i</p>	

doktoranada.

Strane se obavezuju da će u skladu sa propisima o budžetskom sistemu, shodno mogućnostima na godišnjem nivou, a u okviru finansijskog plana, planirati sredstva za sufinansiranje naučnih i/ili tehnoloških programa i projekata od zajedničkog interesa koji će se zajednički sprovoditi od strane naučnika i eksperata u obje zemlje saradnje.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Predloženi Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji predstavljaće pozitivan korak u okviru Poglavlja 25 „Nauka i istraživanje“, imajući u vidu da je broj potpisanih bilateralnih sporazuma Crne Gore sa drugim zemljama jedan od indikatora kojima se prati napredak zemlje u navedenom Poglavlju.

Svrha ovog Zakona je uspostavljanje pravnog okvira za razvoj programa saradnje i projekata od zajedničkog interesa kako bi se dodatno ojačala saradnja u oblastima koje Sporazum tretira između Crne Gore i Republike Bugarske.

Navedeni ciljevi usklađeni su sa:

Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore (2024 -2028), kao i strateškim ciljem 3: Jačanje međunarodne saradnje u nauci i istraživanjima, Operativni cilj 3.1: Postizanje održivih rezultata putem jačanja međunarodne saradnje i umrežavanja; Aktivnost 3.1.1: Unapređenje bilateralne naučne i tehnološke saradnje.

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta sadržan je u članu 82 tačka 17 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da skupština potvrđuje međunaordne ugovore.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Objasni preferiranu opciju?**

Sporazum predstavlja pravni akt (krovni dokument) iz koga proizilaze međunarodna pravna akta nižeg stepena, na osnovu kojih se realizuju odredbe Sporazuma. Nakon zaključenja Sporazuma, potrebno je pristupiti izradi programa/konkursa saradnje u pojedinačnim oblastima koje Sporazum pokriva radi operacionalizacije (praktične implementacije) odredaba istog. Inicijativu za izradu akata koji proizilaze iz Sporazuma treba da pokrenu nadležni organi dvije zemlje za konkretne oblasti.

Stupanje na snagu Zakona o potvrđivanju Sporazuma predstavljao bi osnovu za realizaciju planiranih modaliteta saradnje odnosno, unapređenje međusobnih odnosa kroz dogovorene/prioritetne oblasti saradnje. Pojedinačne oblasti koje čine sastavni dio ovog Sporazuma bile bi tretirane ciljano, u skladu sa dogovorom dvije zemlje o načinu sprovođenja zajedničkih aktivnosti odnosno daljeg usmjerenja na direktnu podršku putem mobilnosti, poziva za projekte, donacije i sl.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Primjenom ovog Zakona značajno će biti unaprijeđena postojeća saradnja u oblasti nauke i tehnologije između Crne Gore i Republike Bugarske. Sporazum predviđa različite modele saradnje u navedenim oblastima. Implementacija predloženih modaliteta saradnje biće dalje definisana kroz zajedničke programe/protokole/konkurse i aktivnosti (koje proizilaze iz prethodno potpisanog Sporazuma). Na ovaj način biće omogućeno umrežavanje visoko obrazovnih, istraživačkih i inovativnih organizacija dvije zemlje, realizacija programa mobilnosti, organizacija zajedničkih događaja, razmjena naučnih i stručnih informacija, zajedničko publikovanje naučnih radova.

Pozitivni uticaj će svakako imati cjelokupna naučnoistraživačka zajednica Crne Gore, dok negativnog uticaja neće biti. Sve navedene forme saradnje će voditi daljoj zajedničkoj saradnji u okviru EU okvirnih programa za pojedine oblasti (Horizont Evropa, COST i dr).

Građanima i privredi ovaj Sporazum ne stvara troškove.

Propisom se ne podstiče stvaranje novih privrednih subjekata, niti kreiranje administrativnih barijera koje mogu uticati na poslovni ambijent.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
Za zaključivanje Sporazuma nijesu potrebna finansijska sredstva.
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**
Finansijska sredstva biće potrebno obezbijediti kada se stvore uslovi za praktičnu implementaciju odredaba Sporazuma, tokom određenog vremenskog perioda (za koji potpisani Programi/Konkursi budu važili).
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**
Implementacijom odredaba Sporazuma, kako je gore navedeno, proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;**
S obzirom da Sporazum sam po sebi ne stvara finansijske obaveze, sredstva za tekuću fiskalnu godinu nijesu planirana budžetom.
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?;**

Usvajanjem-potpisivanjem Sporazuma nije direktno predviđeno donošenje podzakonskih akata, međutim uobičajni koraci koji slijede odnose se na dogovor nadležnih institucija dviju zemalja oko daljih koraka u smislu donošenja akata iz svake pojedinačne oblasti Sporazuma kojima se predviđa operacionalizacija njegovih odredaba.

- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**

U odnosu na potpisivanje Sporazuma, prihod za budžet Crne Gore neće biti ostvaren, dok je to moguće u slučaju implementacije odredaba istog.

- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;**
- **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

Za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

Ministarstvo finansija je konsultovano upravo kroz RIA obrazac, te će sve primjedbe biti implementirane u tekst propisa.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

Eksterna ekspertiza nije korišćena prilikom izrade nacrtu Zakona.

Crnogorska i bugarska strana dogovorile su se o potpisivanju novog Sporazuma o naučnoj i tehnološkoj saradnji, nakon isteka važenja prethodnog Sporazuma.

Prethodni Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji potpisan je 18. marta 2011. godine, prilikom zvanične posjete tadašnjeg ministra vanjskih poslova i evropskih integracija, g-dina Milana Roćena, koji je u ime Vlade Crne Gore i potpisao Sporazum.

Sporazum je zaključen na period od pet godina uz mogućnost automatskog produženja na još jedan petogodišnji period.

Nakon potpisanog sporazuma, na inicijativu bugarske strane, pokrenuta je i procedura potpisivanja Programa saradnje između dva ministarstva nadležna za oblast nauke u svojim zemljama. Program saradnje je usaglašen i elektronskim putem potpisan 22. jula 2015. godine.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**

- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Jedina prepreka za implementaciju zajedničkih modaliteta saradnje bila bi nepotpisivanje Sporazuma, odnosno nemogućnost odobrenja glavnog dokumenta na osnovu kojeg se mogu dalje realizovati prateće aktivnosti. Precizni indikatori će zavisiti od specifičnih ciljeva i prioriteta definisanih po potpisivanju Sporazuma ali kao opšte kategorije indikatora mogu se izdvojiti: broj realizovanih mobilnosti, broj zajedničkih istraživačkih i inovativnih projekata, broj organizovanih naučnih konferencija, broj objavljenih naučnih publikacija.

Za sprovođenje monitoringa i evaluacije Sporazuma u Crnoj Gori, u skladu sa prioriternim oblastima, biće zaduženo Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija a u Republici Bugarskoj Ministarstvo obrazovanja i nauke Republike Bugarske.

Podgorica, 28. januar 2026. godine

MINISTARKA

Andela Jakšić Stojanović

Prof. dr Anđela Jakšić Stojanović

OBRAZLOŽENJE

I Ustavni osnov za zaključivanje Sporazuma

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji sadržan je u članu 82 tačka 17 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da skupština potvrđuje međunarodne ugovore.

II Ocjena stanja međunarodnih odnosa i cilj donošenja zakona

Republika Bugarska je priznala nezavisnost Crne Gore 12. juna 2006. godine, a diplomatski odnosi uspostavljeni su 02. avgusta 2006. godine. Crna Gora je zainteresovana za unapređenje svestrane saradnje sa Republikom Bugarskom

Dosadašnje prijateljske veze između Crne Gore i Republike Bugarske treba dalje razvijati, prije svega na institucionalnom nivou.

Crna Gora i Republika Bugarska imaju dobre i prijateljske odnose i otvorenu saradnju u nizu oblasti, što potvrđuje kako veliki broj sporazuma u proceduri, tako i česti susreti zvaničnika.

U međusobnim razgovorima zvaničnika ističe se čvrsta podrška Bugarske u daljim integracionim procesima naše zemlje.

Posebna pažnja posvećena je ekonomskoj saradnji, s fokusom na oblasti turizma i investicija. U cilju dodatnog jačanja ekonomskih veza, podstiče se unapređenje avio povezanosti između Crne Gore i Bugarske, naročito tokom ljetnje turističke sezone, čime bi se dodatno olakšala poslovna i turistička razmjena.

Takođe, potrebno je intenzivirati saradnju u narednom periodu, ne samo u ekonomskom domenu, već i u oblasti obrazovanja, nauke. U tom pravcu, potpisan je i Sporazum o naučnoj i tehnološkoj saradnji, između nadležnih ministarstava dvije države koji će doprinijeti jačanju saradnje u oblasti naučno-tehnološke razmjene.

Na polju odbrane, prepoznat je prostor za školovanje i obuku crnogorskih vojnika na bugarskim vojnim akademijama, što bi dodatno osnažilo saradnju dvije zemlje u okviru NATO-a.

Crna Gora i Bugarska nastaviće da razvijaju međusobne odnose u duhu partnerstva i savezništva, uz posvećenost zajedničkim ciljevima stabilnosti, prosperiteta i evropske budućnosti regiona.

III Osnovna pitanja koja se uređuju ovim ugovorom

U cilju unapređenja saradnje u oblasti nauke i tehnologije između Crne Gore i Republike Bugarske, Zakon će doprinijeti produbljivanju veza između naučnoistraživačkih zajednica dviju zemalja, odnosno povezivanju naučnoistraživačkih ustanova iz Crne Gore i Republike Bugarske čiji je interes da uspostave i razviju saradnju putem realizacije zajedničkih naučnih i/ili tehnoloških programa i projekata. Saradnja na koju se ovaj Sporazum odnosi obuhvata sljedeće: razmjenu delegacija, naučnika i eksperata; održavanje zajedničkih naučnih konferencija i stručnih skupova; osposobljavanje i usavršavanje istraživača, tehničara i menadžera u nauci i tehnologiji; razmjenu naučnih i tehnoloških informacija; sprovođenje zajedničkih istraživačkih projekata i druge oblike međusobno dogovorene naučne i tehnološke saradnje.

Zakon će promovisati saradnju između istraživača i istraživačkih ustanova u Crnoj Gori i Republici Bugarskoj, kroz zajedničke istraživačke projekte u dogovorenim prioriternim

oblastima saradnje, uz mogućnosti za crnogorske istraživače da unaprijede svoj istraživački rad u centrima i institutima Republike Bugarske, kao jedne od članica Evropske unije, da koriste savremene tehnologije i laboratorije, realizuju razmjenu znanja i iskustava kroz zajedničke istraživačke projekte kao i da se realizuje usavršavanje magistranada i doktoranada.

Strane se obavezuju da će u skladu sa propisima o budžetskom sistemu, shodno mogućnostima na godišnjem nivou, a u okviru finansijskog plana, planirati sredstva za sufinansiranje naučnih i/ili tehnoloških programa i projekata od zajedničkog interesa koji će se zajednički sprovoditi od strane naučnika i eksperata u obje zemlje saradnje. Sporazum je usaglašen diplomatskim putem, kao i u direktnoj komunikaciji između predstavnika Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstva obrazovanja i nauke Republike Bugarske.

Donošenje zakona o potvrđivanju Sporazuma doprinijeće kreiranju pravnog okvira, koji će omogućiti donošenje programa saradnje u konkretnim oblastima: kultura, obrazovanje, nauka i sport u narednom periodu i samim tim intenziviranje naučne i tehnološke saradnje.

Cilj donošenja Zakona je da se naučnoistraživačkoj zajednici pruži mogućnost da realizuju programe i projekte sa kolegama iz Republike Bugarske.

Ciljevi su usklađeni sa:

Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore (2024 -2028), kao i strateškim ciljem 3: Jačanje međunarodne saradnje u nauci i istraživanjima, Operativni cilj 3.1: Postizanje održivih rezultata putem jačanja međunarodne saradnje i umrežavanja; Aktivnost 3.1.1: Unapređenje bilateralne naučne i tehnološke saradnje.

IV Procjena finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje zakona

Za izvršavanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

V Potreba usaglašavanja propisa

Nije neophodno usaglasiti unutrašnje propise sa ovim Zakonom.

VI Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Ne postoje razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku.

**ZAKON O POTVRĐIVANJU
SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE REPUBLIKE BUGARSKE
O NAUČNOJ I TEHNOLOŠKOJ SARADNJI**

Član 1

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji, potpisan u Podgorici, 8. septembra 2025. godine, u originalu na crnogorskom, engleskom i bugarskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na crnogorskom, engleskom i bugarskom jeziku, glasi:

**SPORAZUM IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE REPUBLIKE BUGARSKE
O NAUČNOJ I TEHNOLOŠKOJ SARADNJI**

Vlada Crne Gore i Vlada Republike Bugarske, u daljem tekstu: „Strane“,

Imajući u vidu značaj međunarodne naučne i tehnološke saradnje za nacionalni ekonomski razvoj i prosperitet obje zemlje,

U želji da podstaknu i unaprijede saradnju u oblasti nauke i tehnologije,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Član 1

1. Strane će razvijati i unapređivati saradnju u oblasti nauke i tehnologije u skladu sa ovim Sporazumom i važećim zakonodavstvom u Crnoj Gori i Republici Bugarskoj.
2. Strane će podsticati i podržavati naučnu i tehnološku saradnju uspostavljanjem direktnih kontakata između naučnih instituta, naučnih društava, univerziteta, vladinih agencija i drugih organizacija za istraživanje i razvoj, u saglasnosti sa odgovarajućim nacionalnim zakonodavstvom.
3. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstvo obrazovanja i nauke Republike Bugarske su „Nadležni organi“ za sprovođenje odredbi ovog Sporazuma.

Član 2

1. U okviru ovog Sporazuma, saradnja u oblasti nauke i tehnologije obuhvatiće:
  - a) zajednička istraživanja na specifičnim projektima i programima u skladu sa uzajamno dogovorenim prioritetima u oblasti nauke, tehnologije i inovacija;

- b) razmjenu naučnika, specijalista, istraživača i eksperata u cilju realizacije programa i projekata naučne i tehnološke saradnje;
  - c) razmjenu naučnih i tehnoloških informacija, dokumenata, kao i laboratorijskih uzoraka i opreme;
  - d) organizaciju i održavanje zajedničkih naučnih konferencija, simpozijuma, radionica, izložbi itd; i
  - e) druge oblike saradnje koje mogu međusobno dogovoriti Strane.
2. Strane će podsticati saradnju u oblasti nauke i tehnologije među preduzetnicima.
  3. Finansijski uslovi saradnje i sprovođenje zajedničkih projekata Strane će definisati u svakom pojedinačnom slučaju.

Član 3

1. Strane će podsticati i podržavati saradnju i učešće u multilateralnim naučnim, tehnološkim i razvojnim programima i projektima.
2. Strane će razmjenjivati informacije o svojim prioritetima u pogledu naučne i tehnološke saradnje i podsticati organizacije sa kojima sarađuju da iniciraju zajedničko učešće u istraživačko-razvojnim projektima unutar programa EU, regionalnih programa itd.
3. Tokom zajedničkog rada, Strane će sarađivati na unapređenju i razvoju obrazovanja i istraživanja u skladu sa principima jednakosti, uzajamne koristi i posvećenosti promociji:
  - a) zajedničkih vrijednosti i etičkih principa u nauci, tehnologiji i inovacijama, posebno akademske slobode, naučne izvrsnosti, transparentnosti, odgovornosti, integriteta i sigurnosti istraživanja, pravde i jednakosti, pristupačnosti, principa koji predstavljaju osnov odgovornog istraživanja i inovacija;
  - b) primjene principa i praksi otvorene nauke, kao i principa jednostavnog pronalaženja, pristupačnosti, interoperabilnosti i ponovne upotrebe (FAIR) za upravljanje naučnim podacima, kako bi se olakšao i osigurao pravičan pristup naučnoj literaturi i podacima istraživanja finansiranih iz javnih izvora, kroz discipline, sektore i granice, uz puno poštovanje povjerljivosti, bezbjednosti i etičkih razmatranja;
  - c) dobrovoljne i uzajamno korisne razmjene naučnih saznanja i međunarodne saradnje u oblasti nauke, tehnologije i inovacija, koja je otvorena, pravična, sigurna, korektna, recipročna, uz poštovanje prava intelektualne svojine, zaštite podataka, privatnosti, ljudskih prava, rodne ravnopravnosti i obezbjeđenja bezbjednosti naučnika.

Član 4

1. Radi postizanja ciljeva ovog Sporazuma biće uspostavljena Mješovita komisija za naučnu i tehnološku saradnju (u daljem tekstu: „Mješovita komisija“), sastavljena od jednakog broja predstavnika Strana.
2. Mješovita komisija će se sastajati svake dvije godine, osim ako nije drugačije dogovoreno, naizmjenično u Crnoj Gori i Republici Bugarskoj u međusobno dogovorenim terminima.
3. Mješovita komisija će formulisati pravila za sprovođenje ovog Sporazuma.

4. Mješovita komisija donosi odluke konsenzusom svih članova.

Član 5

Mješovita komisija treba da:

- a) stvara povoljne uslove za realizaciju ovog Sporazuma;
- b) određuje prioritete saradnje;
- c) pomaže i podržava sprovođenje zajedničkih projekata i programa;
- d) inicira i odobrava programe saradnje;
- e) analizira opšte uslove ove saradnje i daje preporuke za postizanje boljih rezultata;
- f) podnosi godišnje izvještaje Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstvu obrazovanja i nauke Republike Bugarske o rezultatima sprovođenja odredbi ovog Sporazuma i drugim rezultatima koji se odnose na saradnju.

Član 6

1. Prava intelektualne svojine koja proizilaze iz aktivnosti saradnje u okviru ovog Sporazuma biće regulisana sporazumima između institucija koje sarađuju, kao što je naznačeno u stavu 2 člana 1 ovog Sporazuma.

Zaštita prava intelektualne svojine podliježe međunarodnim sporazumima o intelektualnoj svojini, čije su potpisnice Crna Gora i Republika Bugarska, kao i važećem zakonodavstvu obje zemlje.

2. Naučne i tehnološke informacije koje nijesu vlasničke prirode, a koje proizilaze iz saradnje po ovom Sporazumu, biće u zajedničkom vlasništvu Strana i/ili institucija, u skladu sa zakonodavstvom Crne Gore i Republike Bugarske. Takve informacije ne mogu biti u vlasništvu treće strane, osim ako se Strane i/ili institucije ne dogovore drugačije u skladu sa zakonodavstvom Strana.

Član 7

1. U saglasnosti sa ovim Sporazumom, i saglasno postojećim međunarodnim zakonima i propisima, svaka Strana će recipročno olakšati ulazak ili izlazak sa teritorije zemlje rada za osoblje i opremu, angažovane ili u upotrebi na projektima i programima Strana prema ovom Sporazumu.

2. Osoblje navedeno u članu 2, stav „b“, koje jedna Strana šalje drugoj, podliježe odredbama zakonodavstva zemlje domaćina na teritoriji te zemlje.

Član 8

Troškovi razmjene istraživača iz člana 2, stav „b“, ovog Sporazuma, koji učestvuju u realizaciji programa i projekata, osim ako Strane ne dogovore drugačije, biće pokriveni na sljedeći način:

1. Zemlja koja šalje pokriva putne troškove između glavnih gradova dvije zemlje, ili - ako je to prikladnije - između institucije koja šalje i one koja prima.

2. Na svojoj teritoriji, zemlja koja prima pokriva troškove smještaja, ishrane i lokalnog prevoza neophodne za realizaciju programa i projekata.

3. Strane će obezbijediti odgovarajuće zdravstveno osiguranje, u skladu sa važećim zakonodavstvom u oblasti zdravstva, za svoje naučnike, specijaliste, istraživače i eksperte za vrijeme njihovog boravka u zemlji prijema, prije njihovog dolaska u tu zemlju.

Član 9

Istraživači, eksperti i predstavnici institucija trećih zemalja ili međunarodnih organizacija mogu biti pozvani da učestvuju u projektima i programima u okviru ovog Sporazuma, uz saglasnost institucija koje sarađuju u okviru ovog Sporazuma. Troškovi takvog učešća biće pokriveni od strane zainteresovane institucije iz treće zemlje, osim ako se dvije zemlje odgovorne za sprovođenje Sporazuma ne dogovore drukčije.

Član 10

1. Odredbe ovog Sporazuma mogu se mijenjati ili dopunjavati samo uz saglasnost obje Strane. Izmjene i dopune se sačinjavaju u posebnom protokolu, koji predstavlja sastavni dio ovog Sporazuma.
2. Bilo kakve nesuglasice koje se odnose na tumačenje ili sprovođenje ovog Sporazuma biće riješene putem konsultacija unutar Mješovite komisije ili od strane lica nadležnih za sprovođenje ovog Sporazuma.

Član 11

Ovaj Sporazum ne utiče na prava i obaveze koje proizilaze iz drugih međunarodnih sporazuma koje je zaključila bilo koja od Strana.

Član 12

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu nakon razmjene nota kojima se potvrđuje da su Strane okončale svoje interne zakonske procedure neophodne za njegovo stupanje na snagu. Datumom stupanja na snagu smatra se datum prijema posljednje note.
2. Ovaj Sporazum se zaključuje na period od pet godina. Automatski će biti produžen za dodatni petogodišnji period, osim ukoliko neka od Strana pisanim putem ne obavijesti drugu Stranu o svojoj namjeri da raskine Sporazum, najmanje šest mjeseci prije njegovog isteka.
3. Raskid Sporazuma ne utiče na sprovođenje bilo kojeg projekta ili programa započetog u okviru ovog Sporazumu, koji nije u cjelosti završen u trenutku raskida ovog Sporazuma, osim ako drukčije nije dogovoreno.

Potpisano u ....., dana....., 2025. godine, u dva originalna primjerka, svaki na crnogorskom, bugarskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju razlike u tumačenju, mjerodavan je tekst na engleskom jeziku.

**Za Vladu
Crne Gore**

**Milojko Spajić
Predsjednik Vlade**

**Za Vladu
Republike Bugarske**

**Rosen Željazkov
Predsjednik Vlade**

**AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO AND THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF BULGARIA
ON SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL COOPERATION**

The Government of Montenegro and the Government of the Republic of Bulgaria, hereinafter referred to as the "Parties",

considering the importance of international scientific and technological cooperation for the national economy development and prosperity of both countries,

desiring to encourage and promote cooperation in the sphere of science and technology,

have agreed as follows:

Article 1

1. The Parties shall develop and promote cooperation in the field of science and technology in accordance with this Agreement and the legislation in force of Montenegro and of the Republic of Bulgaria.
2. The Parties shall encourage and support the scientific and technological cooperation, by establishing direct contacts between scientific institutes, scientific societies, universities, government agencies and other research and development organisations, in compliance with the respective national legislation.
3. The Ministry of Education, Science and Innovation of Montenegro and the Ministry of Education and Science of the Republic of Bulgaria are "Responsible authorities" for the implementation of the provisions of this Agreement.

Article 2

1. Under this Agreement, cooperation in the field of science and technology shall comprise:
  - a) Joint research on specific projects and programmes according to mutually agreed upon priorities in science, technology and innovations;
  - b) Exchange of scientists, specialists, researchers and experts for the purpose of carrying out programmes and projects for scientific and technological cooperation;
  - c) Exchange of scientific and technological information, documents, as well as laboratory samples and equipment;
  - d) Organization and holding of joint scientific conferences, symposia, workshops, exhibitions, etc;
  - e) Other forms of cooperation as may be mutually agreed by the Parties.
2. The Parties shall encourage collaboration in the sphere of science and technology among entrepreneurs.
3. Financial terms of cooperation and implementation of joint projects shall be defined by the Parties in each particular case.

Article 3

1. The Parties shall encourage and support cooperation and participation in multilateral scientific, technological and development programmes and projects.

2. The Parties shall exchange information on their priorities regarding the scientific and technological cooperation and shall encourage their cooperating organisations to initiate joint participation in R&D projects within the EU Programmes, regional programmes, etc.

3. In the course of their joint work, the parties will cooperate for the rise and development of education and research according to the principles of equality, mutual benefit and with a commitment to promote:

- a) shared values and ethical principles in science, technology and innovation, in particular academic freedom, scientific excellence, transparency, accountability, integrity and security of research, justice and equality, accessibility, which principles are the basis of responsible research and innovation;
- b) the application of principles and practices of open science, as well as the principles of discovery, accessibility, interoperability and reuse (FAIR) for scientific data management, to facilitate and ensure fair access to scientific literature and publicly funded research data, across disciplines, sectors and borders, while fully respecting confidentiality, security and ethical considerations;
- c) voluntary and mutually beneficial exchange of scientific knowledge and international cooperation in the field of science, technology and innovation, which is open, fair, secure, reciprocal, while respecting intellectual property rights, data protection, privacy, rights human rights, gender equality and ensuring the safety of scientists.

Article 4

1. For the purpose of achieving the goals of this Agreement, a Joint Commission on Scientific and Technological Cooperation (hereinafter: "Joint Commission") shall be established, composed of equal number of representatives of the Parties.

2. The Joint Commission shall meet every two years, unless agreed otherwise, alternately in Montenegro and the Republic of Bulgaria at mutually agreed times.

3. The Joint Commission shall formulate rules for the implementation of the Agreement.

4. The Joint Commission shall reach decisions by full consent of all its members.

Article 5

The Joint Commission shall:

- a) Create favourable conditions for the implementation of this Agreement;
- b) Determine the priorities for cooperation;
- c) Assist and support the implementation of joint projects and programmes;
- d) Initiate and approve programmes of cooperation;
- e) Review the general conditions of this cooperation and make recommendations for achieving better results;
- f) Provide a report annually to the Ministry of Education, Science and Innovation of Montenegro and to the Ministry of Education and Science of the Republic of Bulgaria on the results of carrying out the provisions of this Agreement and on other results related to the cooperation.

Article 6

1. The intellectual property rights arising from the cooperative activities under this Agreement shall be regulated by agreements among the cooperating institutions indicated in the second paragraph of Article 1 of this Agreement.

The protection of intellectual property rights shall be subject to the international agreements on intellectual property, to which both Montenegro and the Republic of Bulgaria are parties, as well as to the legislation in force of both countries.

2. Scientific and technological information of a non-proprietary nature resulting from the cooperation under this Agreement shall be possessed jointly by the Parties and/or the institutions in accordance with the legislation of Montenegro and of the Republic of Bulgaria. Such information may not be the property of a third party, unless otherwise agreed by the Parties and/or the institutions in accordance with the legislation of the Parties.

Article 7

1. In accordance with the present Agreement, and in the conformity with the existing international laws and regulations, each Party reciprocally shall facilitate entry to and exit from the territory of the country of work of personnel and equipment engaged in or used in projects and programmes of the Parties under the present Agreement.

2. The personnel referred to in Article 2, Paragraph "b" sent by one of the Parties to the other, respectively shall be subject to the provisions of the legislation of the receiving country in the territory of this country.

Article 8

Costs for the exchange of researchers referred in the Article 2, Paragraph "b" of this Agreement, who participate in the implementation of programs and projects, unless agreed otherwise by the Parties, shall be covered as follows:

1. The sending country shall cover travel costs between the capitals of both countries, or - if more convenient - between the sending and receiving institution.

2. On its territory, the receiving country shall cover lodging, meal and local transportation costs necessary for carrying out the programmes and projects.

3. The Parties shall provide for medical insurance according to the current health legislation for their own scientists, specialists, researchers and experts for the time of their stay in the receiving country, prior to their arrival to the receiving country.

Article 9

Researchers, experts and representatives of institutions of third countries or international organisations may be invited to participate in projects and programs under this Agreement, upon consent of the institutions cooperating under this Agreement. The costs of such participation shall be covered by the interested institution of the third country, unless the two countries responsible for the implementation of the Agreement agree otherwise.

Article 10

1. The provisions of this Agreement may be modified or amended only by consensus of both Parties. Modifications and amendments shall be drawn up in a separate protocol, representing an integral part of this Agreement.

2. Any disputes related to the interpretation or implementation of this Agreement shall be settled through consultations within the Joint Commission or by the persons responsible for the implementation of this Agreement.

Article 11

This Agreement does not affect the rights and obligations arising from other international agreements concluded by either Party.

Article 12

1. This Agreement shall enter into force upon an exchange of notes confirming that the Contracting Parties have completed their legal internal procedures required for its entry into force. The date of the entry into force shall be the date of the receipt of the last note.

2. This Agreement is concluded for a period of five years. It shall be automatically prolonged for another five-year period, unless either Party notifies the other Party in writing of its intention to terminate the Agreement, at least six months before the date of its expiration.

3. The termination of the Agreement shall not affect the carrying out of any project or program undertaken under this Agreement and not fully executed at the time of the termination of this Agreement, unless agreed otherwise.

Done in ....., on ..... day of ..... in the year 2025, in two original copies, each in the Montenegrin, Bulgarian and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government of
Montenegro**

**Milojko Spajić
Prime Minister**

**For the Government of the
Republic of Bulgaria**

**Rosen Zhelyazkov
Prime Minister**

СПОРАЗУМЕНИЕ
МЕЖДУ
ПРАВИТЕЛСТВОТО НА ЧЕРНА ГОРА И ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ ЗА НАУЧНО И ТЕХНОЛОГИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Правителството на Черна гора и Правителството на Република България, наричани по-долу „Страните“,

като отчитат значението на международното научно и технологично сътрудничество за развитие на националните икономики и просперитета на двете държави, водени от желанието да насърчават и популяризират сътрудничеството в областта на науката и технологиите, се споразумяха следното:

Член 1

1. Страните ще развиват и насърчават сътрудничеството в областта на науката и технологиите в съответствие с настоящото Споразумение и законодателството на Черна гора и на Република България.

2. Страните ще насърчават и подпомагат научното и технологичното сътрудничество чрез установяване на преки контакти между научни институти, научни общности, висши училища, правителствени организации и други научноизследователски и развойни организации в съответствие със съответното национално законодателство.

3. Министерството на образованието, науката и иновациите на Черна гора и Министерството на образованието и науката на Република България са „Компетентните органи“ по прилагането на разпоредбите на настоящото Споразумение.

Член 2

1. Съгласно настоящото Споразумение сътрудничеството в областта на науката и технологиите ще включва:

а) Съвместни изследвания по конкретни проекти и програми в съответствие със съвместно договорени приоритети в областта на науката, технологиите и иновациите;

- б) Обмен на учени, специалисти, изследователи и експерти с цел изпълнение на програми и проекти за научно и технологично сътрудничество;
- в) Обмен на научна и технологична информация, документи, както и лабораторни проби и оборудване;
- г) Организиране и провеждане на съвместни научни конференции, симпозиуми, семинари, изложби и др.;
- д) Други форми на сътрудничество, които могат да бъдат съвместно договорени от Страните.

2. Страните ще насърчават сътрудничеството в областта на науката и технологиите между предприемачи.

3. Финансовите условия на сътрудничеството и изпълнението на съвместните проекти ще се определят от Страните във всеки конкретен случай.

Член 3

1. Страните ще насърчават и подкрепят участието в многостранни научни, технологични и развойни програми и проекти.

2. Страните ще обменят информация относно своите приоритети по отношение на научното и технологичното сътрудничество и ще насърчават своите партниращи организации да инициират съвместно участие в проекти за научноизследователска и развойна дейност в рамките на програмите на ЕС, регионални програми и др.

3. При съвместната си работа страните ще си сътрудничат за повишаване и развитие на образованието и изследванията в съответствие с принципите на равнопоставеност, взаимна изгода и с ангажимент за насърчаване на:

- а) споделени ценности и етични принципи в науката, технологиите и иновациите, по-специално академична свобода, научно качество, прозрачност, отчетност, почтеност и сигурност на изследванията, справедливост и равенство, достъпност – които принципи са в основата на отговорните научни изследвания и иновации;
- б) прилагането на принципите и практиките на отворената наука, както и принципите на откриваемост, достъпност, оперативна съвместимост и повторна използваемост (FAIR) при управлението на научни данни, с цел улесняване и осигуряване на справедлив достъп до

научна литература и публично финансирани научни данни, между дисциплини, сектори и граници, при пълно зачитане на конфиденциалността, сигурността и етичните съображения;

с) доброволен и взаимно изгоден обмен на научни знания и международно сътрудничество в областта на науката, технологиите и иновациите, което да е открито, справедливо, сигурно и основано на взаимност, като се зачитат правата върху интелектуалната собственост, защитата на данните, личната неприкосновеност, правата на човека, равенството между половете и се осигурява безопасността на учените.

Член 4

1. За постигане целите на настоящото Споразумение ще бъде създадена Съвместна комисия за научно и технологично сътрудничество (наричана по-долу „Съвместна комисия“), съставена от равен брой представители на Страните.

2. Съвместната комисия ще заседава на всеки две години, освен ако не е договорено друго, последователно в Черна гора и в Република България и, в удобно и за двете Страни време.

3. Съвместната комисия ще формулира правилата за прилагане на Споразумението.

4. Съвместната комисия ще взема решения с пълното съгласие на всички свои членове.

Член 5

Съвместната комисия ще:

- а) Създава благоприятни условия за изпълнение на настоящото Споразумение;
- б) Определя приоритетите на сътрудничеството;
- в) Подпомага и подкрепя изпълнението на съвместни проекти и програми;
- г) Инициира и одобрява програми за сътрудничество;
- д) Преглежда общите условия на това сътрудничество и прави препоръки за постигане на по-добри резултати;
- е) Представя ежегоден доклад до Министерството на образованието, науката и иновациите на Черна гора и до Министерството на образованието и науката на Република

България относно резултатите от изпълнението на разпоредбите на настоящото Споразумение и относно други резултати, свързани със сътрудничеството.

Член 6

1. Правата върху интелектуална собственост, произтичащи от съвместната дейност по настоящото Споразумение, ще се уреждат чрез споразумения между сътрудническите институции, посочени във втория параграф на Член 1 от настоящото Споразумение.

Защитата на правата върху интелектуалната собственост ще бъде предмет на международните споразумения по интелектуална собственост, по които Черна гора и Република България са страни, както и на действащото законодателство на двете страни.

2. Научна и технологична информация с непатентен характер, произтичаща от сътрудничеството по настоящото Споразумение, ще бъде съвместно притежавана от Страните и/или институциите в съответствие със законодателството на Черна гора и Република България. Такава информация не може да бъде собственост на трета страна, освен ако не е договорено друго от Страните и/или институциите в съответствие със законодателството на Страните.

Член 7

1. В съответствие с настоящото Споразумение и в съответствие с действащите правила и разпоредби на международното право всяка Страна взаимно ще улеснява влизането и излизането от територията на страната на персонал и оборудване, ангажирани във/или използвани в проекти и програми на Страните по настоящото Споразумение.

2. Персоналът, посочен в Член 2, параграф „б“, изпратен от едната Страна към другата, ще бъде подчинен на разпоредбите на законодателството на приемащата страна по време на престоя си на нейна територия.

Член 8

Разходите за обмен на изследователи, посочени в Член 2, параграф „б“ от настоящото Споразумение, участващи в изпълнението на програми и проекти, освен ако не е договорено друго от Страните, ще се покриват, както следва:

1. Изпращащата страна ще покрива разходите за пътуване между столиците на двете страни или – ако е по-удобно – между изпращащата и приемащата институция.

2. Приемащата страна ще покрива на своя територия разходите за настаняване, изхранване и вътрешен транспорт, необходими за осъществяване на програмите и проектите.

3. Страните ще осигуряват здравна застраховка за своите учени, специалисти, изследователи и експерти за времето на техния престой в приемащата страна, съгласно действащото законодателство в областта на здравеопазването, преди тяхното пристигане.

Член 9

Изследователи, експерти и представители на институции от трети страни или международни организации могат да бъдат поканени да участват в проекти и програми по настоящото Споразумение със съгласието на сътрудническите институции. Разходите за такова участие се покриват от заинтересованата институция на третата страна, освен ако двете отговорни за прилагането на Споразумението страни не се договорят друго.

Член 10

1. Разпоредбите на настоящото Споразумение могат да бъдат изменяни или допълвани само със съгласието и на двете Страни. Измененията и допълненията се оформят в отделен протокол, който представлява неразделна част от настоящото Споразумение.

2. Всички спорове, свързани с тълкуването или прилагането на настоящото Споразумение, ще се решават чрез консултации в рамките на Съвместната комисия или чрез лицата, отговорни за прилагането на настоящото Споразумение.

Член 11

Настоящото Споразумение не засяга правата и задълженията, произтичащи от други международни споразумения, сключени от някоя от Страните.

Член 12

1. Настоящото Споразумение влиза в сила след размяна на ноти, потвърждаващи, че Страните са изпълнили съответните вътрешноправни процедури, необходими за неговото влизане в сила. Датата на влизане в сила ще бъде датата на получаване на последната нота.

2. Настоящото Споразумение се сключва за срок от пет години. То се подновява автоматично за следващ петгодишен период, освен ако една от Страните не уведоми писмено другата Страна за намерението си да прекрати Споразумението най-малко шест месеца преди изтичането му.

3. Прекратяването на Споразумението няма да засегне изпълнението на проекти или програми, започнати по него и неизпълнени към момента на прекратяването, освен ако не е договорено друго.

Подписан в ....., на ..... ден от ..... 2025 година, в два оригинални екземпляра, всеки на черногорски, български и английски език, като всички текстове са еднакво автентични. В случай на разлика в тълкуването, английският текст има предимство.

**За Правителството на
Черна гора**

**За Правителството на
Република България**

**Милойко Спаич
Министър - председател**

**Росен Желязков
Министър - председател**

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori“.

OBRAZLOŽENJE

I Ustavni osnov za zaključivanje Sporazuma

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji sadržan je u članu 82 tačka 17 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da skupština potvrđuje međunarodne ugovore.

II Ocjena stanja međunarodnih odnosa i cilj donošenja zakona

Republika Bugarska je priznala nezavisnost Crne Gore 12. juna 2006. godine, a diplomatski odnosi uspostavljeni su 02. avgusta 2006. godine. Crna Gora je zainteresovana za unapređenje svestrane saradnje sa Republikom Bugarskom

Dosadašnje prijateljske veze između Crne Gore i Republike Bugarske treba dalje razvijati, prije svega na institucionalnom nivou.

Crna Gora i Republika Bugarska imaju dobre i prijateljske odnose i otvorenu saradnju u nizu oblasti, što potvrđuje kako veliki broj sporazuma u proceduri, tako i česti susreti zvaničnika.

U međusobnim razgovorima zvaničnika ističe se čvrsta podrška Bugarske u daljim integracionim procesima naše zemlje.

Posebna pažnja posvećena je ekonomskoj saradnji, s fokusom na oblasti turizma i investicija. U cilju dodatnog jačanja ekonomskih veza, podstiče se unapređenje avio povezanosti između Crne Gore i Bugarske, naročito tokom ljetnje turističke sezone, čime bi se dodatno olakšala poslovna i turistička razmjena.

Takođe, potrebno je intenzivirati saradnju u narednom periodu, ne samo u ekonomskom domenu, već i u oblasti obrazovanja, nauke. U tom pravcu, potpisan je i Sporazum o naučnoj i tehnološkoj saradnji, između nadležnih ministarstava dvije države koji će doprinijeti jačanju saradnje u oblasti naučno-tehnološke razmjene.

Na polju odbrane, prepoznat je prostor za školovanje i obuku crnogorskih vojnika na bugarskim vojnim akademijama, što bi dodatno osnažilo saradnju dvije zemlje u okviru NATO-a.

Crna Gora i Bugarska nastaviće da razvijaju međusobne odnose u duhu partnerstva i savezništva, uz posvećenost zajedničkim ciljevima stabilnosti, prosperiteta i evropske budućnosti regiona.

III Osnovna pitanja koja se uređuju ovim ugovorom

U cilju unapređenja saradnje u oblasti nauke i tehnologije između Crne Gore i Republike Bugarske, Zakon će doprinijeti produbljivanju veza između naučnoistraživačkih zajednica dviju zemalja, odnosno povezivanju naučnoistraživačkih ustanova iz Crne Gore i Republike Bugarske čiji je interes da uspostave i razviju saradnju putem realizacije zajedničkih naučnih i/ili tehnoloških programa i projekata. Saradnja na koju se ovaj Sporazum odnosi obuhvata sljedeće: razmjenu delegacija, naučnika i eksperata; održavanje zajedničkih naučnih konferencija i stručnih skupova; osposobljavanje i usavršavanje istraživača, tehničara i menadžera u nauci i tehnologiji; razmjenu naučnih i tehnoloških informacija; sprovođenje zajedničkih istraživačkih projekata i druge oblike međusobno dogovorene naučne i tehnološke saradnje.

Zakon će promovisati saradnju između istraživača i istraživačkih ustanova u Crnoj Gori i Republici Bugarskoj, kroz zajedničke istraživačke projekte u dogovorenim prioritarnim

oblastima saradnje, uz mogućnosti za crnogorske istraživače da unaprijede svoj istraživački rad u centrima i institutima Republike Bugarske, kao jedne od članica Evropske unije, da koriste savremene tehnologije i laboratorije, realizuju razmjenu znanja i iskustava kroz zajedničke istraživačke projekte kao i da se realizuje usavršavanje magistranada i doktoranada.

Strane se obavezuju da će u skladu sa propisima o budžetskom sistemu, shodno mogućnostima na godišnjem nivou, a u okviru finansijskog plana, planirati sredstva za sufinansiranje naučnih i/ili tehnoloških programa i projekata od zajedničkog interesa koji će se zajednički sprovoditi od strane naučnika i eksperata u obje zemlje saradnje. Sporazum je usaglašen diplomatskim putem, kao i u direktnoj komunikaciji između predstavnika Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstva obrazovanja i nauke Republike Bugarske.

Donošenje zakona o potvrđivanju Sporazuma doprinijeće kreiranju pravnog okvira, koji će omogućiti donošenje programa saradnje u konkretnim oblastima: kultura, obrazovanje, nauka i sport u narednom periodu i samim tim intenziviranje naučne i tehnološke saradnje.

Cilj donošenja Zakona je da se naučnoistraživačkoj zajednici pruži mogućnost da realizuju programe i projekte sa kolegama iz Republike Bugarske.

Ciljevi su usklađeni sa:

Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore (2024 -2028), kao i strateškim ciljem 3: Jačanje međunarodne saradnje u nauci i istraživanjima, Operativni cilj 3.1: Postizanje održivih rezultata putem jačanja međunarodne saradnje i umrežavanja; Aktivnost 3.1.1: Unapređenje bilateralne naučne i tehnološke saradnje.

IV Procjena finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje zakona

Za izvršavanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

V Potreba usaglašavanja propisa

Nije neophodno usaglasiti unutrašnje propise sa ovim Zakonom.

VI Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Ne postoje razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku.